

अर्थ मन्त्रालयसंग सम्बन्धित सार्वजनिक विवरण

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५(३) को प्रयोजनार्थ

(२०७५ साउन १ देखि २०७५ पुस मसान्तसम्मको)

अर्थ मन्त्रालय

सिंहदरवार

माघ, २०७५

www.mof.gov.np

१. अर्थ मन्त्रालयको परिचय र उद्देश्य:

(क) पृष्ठभूमि:

समष्टिगत आर्थिक नीतिहरूको तर्जुमा र कार्यान्वयनको माध्यमबाट मुलुकको आर्थिक विकासमा अर्थ मन्त्रालयको नेतृत्वदायी भूमिका रहेको छ। मुलुकको आर्थिक क्षेत्र, सार्वजनिक वित्त, वित्तीय तथा मौद्रिक क्षेत्रसंग सम्बन्धित नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा अनुगमन र व्यवस्थापन गर्ने दायित्व अर्थ मन्त्रालयमा रहेको छ। नेपाल सरकारको वार्षिक बजेट तर्जुमा र बजेटको कार्यान्वयन, सार्वजनिक खर्च व्यवस्थापन, सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन, राजस्व व्यवस्थापन तथा स्रोत परिचालन, समष्टिगत आर्थिक स्थायित्व, अन्तर्राष्ट्रिय आर्थिक सहायता परिचालन तथा व्यवस्थापन, विदेशी मुद्रा विनिमय नियन्त्रण तथा नियमन, राजस्व चुहावट नियन्त्रण, सामान्य मूल्य नीति, सार्वजनिक संस्थानको समग्र नीतिगत विषय तथा नेपाल सरकारको आर्थिक प्रशासन, बैकिङ्क तथा वित्तीय क्षेत्र व्यवस्थापन, बीमा र पुँजी बजारको व्यवस्थापन र नियमन जस्ता विषय अर्थ मन्त्रालयको कार्य क्षेत्र भित्र पर्दछ। साथै वित्तीय संघीयताको कार्यान्वयनको क्रममा संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहको संविधान प्रदत्त अधिकारको कार्यान्वयनको लागि आवश्यक पर्ने वित्तीय स्रोतको परिचालन, राजस्व तथा रोयल्टी बाँडफाँड र अन्तर सरकारी वित्त हस्तान्तरणको व्यवस्थापनको विषय पनि यस मन्त्रालयले हेर्ने गर्दछ। वित्तीय नीति मार्फत अर्थ मन्त्रालयले मुलुकको सम्पूर्ण आर्थिक क्षेत्रलाई गतिशील बनाउने भूमिका समेत खेल्दै आएको छ।

(ख) दृष्टिकोण:

सबल आर्थिक नीति, सार्वजनिक वित्त तथा आर्थिक क्षेत्र व्यवस्थापनको माध्यमबाट दिगो, फराकिलो तथा उच्च दरको आर्थिक वृद्धि हासिल गरी सुदृढ अर्थतन्त्रको निर्माण गरी समृद्ध नेपाल बनाउने अभियानमा सहयोग पुऱ्याउने।

(ग) ध्येय:

आन्तरिक राजस्वको आधारलाई सुदृढ गर्दै उपलब्ध वित्तीय स्रोतको प्रभावकारी र समुचित उपयोगबाट समष्टिगत आर्थिक स्थायित्व कायम गर्नमा सहयोग पुऱ्याउने।

(घ) रणनीति:

- (१) राजस्व प्रशासनको संरचनागत एवं संस्थागत सुधार गर्ने।
- (२) कर चुहावट नियन्त्रण एवं कर परिपालनाको स्तर अभिवृद्धि गर्ने।
- (३) वित्तीय सुशासन कायम गर्ने।

(१) समष्टिगत लक्ष्य:

मुलुकको आर्थिक नीति तर्जुमा गर्न योगदान गर्ने र आर्थिक नीति व्यवस्थापनको कार्य गर्ने।

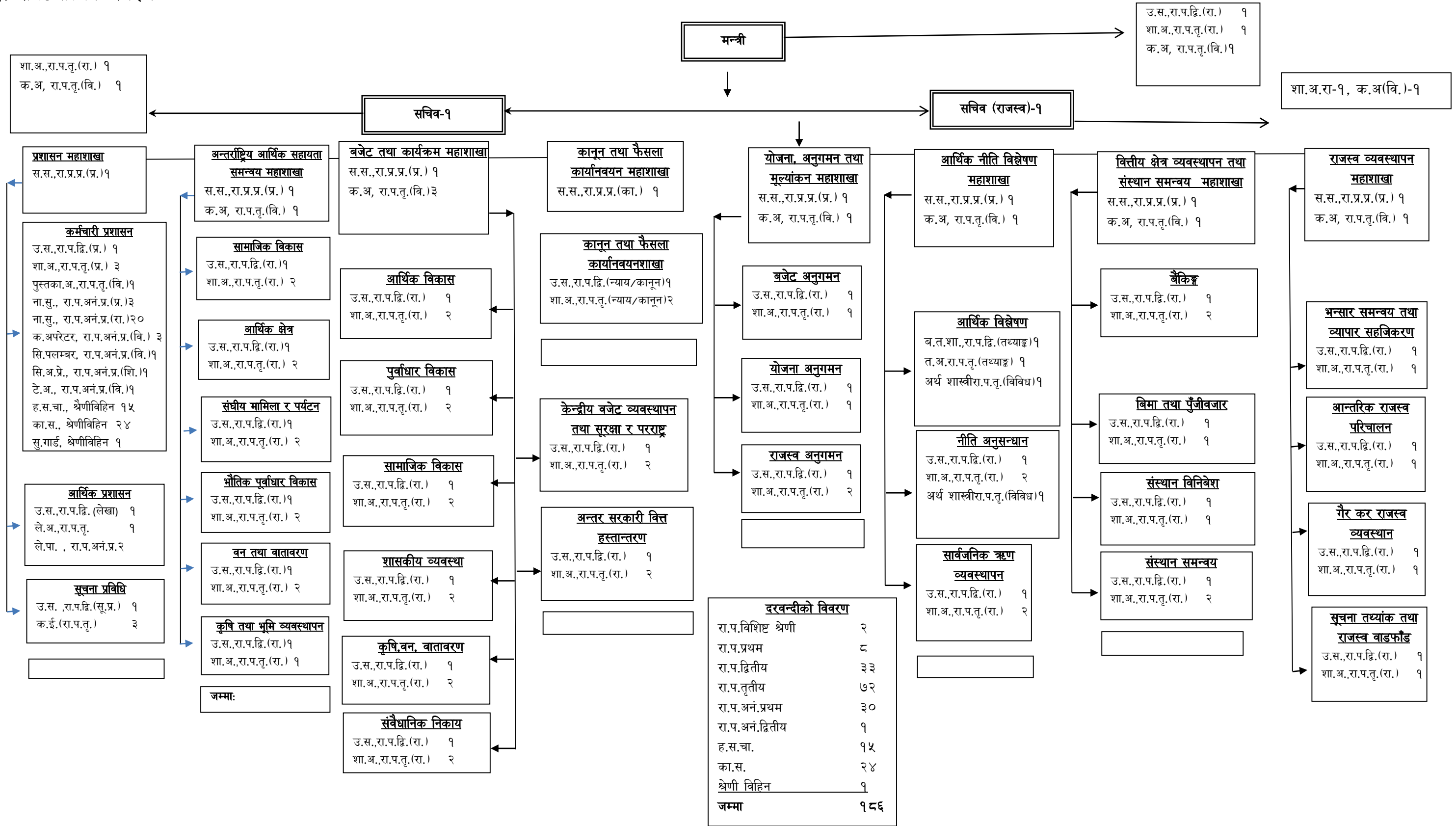
(२) कार्यनीतिक लक्ष्यहरू:

- राजस्व प्रणालीलाई सरल बनाउने, कराधार फराकिलो गर्ने र उपयुक्त करका दरहरू तोक्ने।
- कर प्रशासनको दक्षता र प्रभावकारितामा सुधार गर्ने।
- प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्रहरूको लागि प्रभावकारी र न्यायोचित रूपमा साधनको बाँडफाँड गर्ने नीति अवलम्बन गर्ने।
- वित्तीय संस्था र वित्तीय उपकरणहरूको माध्यमबाट उत्पादन र बजारको सुदृढीकरण गर्दै सक्षम वित्तीय प्रणालीको विकास गर्ने।
- सरकारी स्वामित्वका संस्थानहरूलाई प्रभावकारी बनाउनका लागि निजीकरण नीतिका साथै आवश्यक अन्य नीतिहरू अवलम्बन गर्ने।
- पारदर्शी र उत्तरदायी आर्थिक तथा वित्तीय सूचना प्रणाली अवलम्बन गर्ने।
- सार्वजनिक क्षेत्रका कर्मचारीहरूको लागि उपयुक्त तलबमान एवं प्रोत्साहन प्रणाली अवलम्बन गर्ने।
- सार्वजनिक खर्च सम्बन्धी नीतिहरूको तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने।
- वैदेशिक सहायताबाट प्राप्त स्रोतहरूको व्यवस्थापनको लागि प्रभावकारी अनुगमन र मूल्याङ्कन प्रणालीलाई संस्थागत गर्ने।
- सार्वजनिक र निजीक्षेत्र बीच विश्वासको वातावरण कायम गर्दै समग्र आर्थिक विकासमा निजी क्षेत्रको संलग्नताको लागि अनुकूल वातावरणको सृजनामा सहयोग गर्ने।
- नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तहबीच आर्थिक नीति, लगानी, ऋण व्यवस्थापन, राजस्व बाँडफाँड र अनुदानको विषयमा समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गर्ने।

(ड) रणनीतिक उद्देश्यहरू:

- आर्थिक व्यवस्थापन सुधार कार्यमा योगदान पुर्याउने।
- संबिधान कार्यान्वयन, आधारभूत स्वास्थ्य सेवा र शिक्षा र ग्रामीण पूर्वाधार विकास जस्ता सामाजिक-आर्थिक पूर्वाधार, पूँजी निर्माण र गरिबी निवारण र पूनर्निर्माणलाई तिब्रता दिने गरी सार्वजनिक खर्चको प्राथमिकीकरण गर्ने।
- राजस्वको क्षेत्र र दायरा वृद्धि हुने उपायको खोजी गर्ने।
- प्रभावकारी र दक्ष सेवाको प्रत्याभूतिको लागि बजेट सहयोग उपलब्ध गराउने।
- आवश्यकतामा आधारित वैदेशिक सहयोग परिचालन गर्ने र वैदेशिक सहयोगको प्रभावकारीतामा सुधार गर्ने।
- सार्वजनिक संस्थानहरूमा प्रभावकारी वित्तीय व्यवस्थापन अभ्यासहरूको प्रत्याभूति गर्ने र तिनीहरूले प्रदान गर्ने सेवाहरूमा सुधार गर्ने।
- विभिन्न मन्त्रालय, विभाग र निकायहरूको लागि भएको बजेट विनियोजन र तिनीहरूले प्रदान गर्ने सेवा प्रवाह प्रणाली बीचमा प्रभावकारी सम्बन्ध स्थापित गर्ने।

२. संगठनात्मक स्वरूपः

अर्थ मन्त्रालयको दरबन्दी तेरिज

क्रम	पद	श्रेणी/तह	सेवा	समूह	मौजुदा दरबन्दी	थप	घट	खुद कायम	कैफियत
१	सचिव	विशिष्ट	प्रशासन		१			१	
२	सचिव (राजस्व)	विशिष्ट	प्रशासन		१			१	
३	सहसचिव	रा.प.प्र.	प्रशासन	सा.प्र.	९		२	७	
४	सहसचिव	रा.प.प्र.	न्याय	कानून	१			१	
५	उपसचिव	रा.प.द्वि.	प्रशासन	राजस्व	३३		५	२८	
६	उपसचिव	रा.प.द्वि.	प्रशासन	सा.प्र.	१			१	
७	उपसचिवलेखा	रा.प.द्वि.	प्रशासन	लेखा	४		३	१	
८	उपसचिव	रा.प.द्वि.	न्याय	कानून	१			१	
९	उप सचिव सूचना प्रविधि	रा.प.द्वि.	विविध		१			१	
१०	वरिष्ठ तथ्यांकशास्त्री	रा.प.द्वि.	यो.त.	तथ्याङ्क	१			१	
११	शाखा अधिकृत	रा.प.तृ.	प्रशासन	राजस्व	४२	६		४८	
१२	शाखा अधिकृत	रा.प.तृ.	प्रशासन	सा.प्र.	४		१	३	
१३	शाखा अधिकृत	रा.प.तृ.	न्याय	कानून	१	१		२	
१४	तथ्याङ्क अधिकृत	रा.प.तृ.	विविध	तथ्याङ्क	१			१	
१५	कम्प्यूटर इन्जिनियर	रा.प.तृ.	विविध		३			३	
१६	कम्प्यूटर अधिकृत	रा.प.तृ.	विविध		११			११	
१७	लेखा अधिकृत	रा.प.तृ.	प्रशासन	लेखा	१			१	
१८	अर्थशास्त्री	रा.प.तृ.	विविध		१	१		२	
१९	पुस्तकालय अधिकृत	रा.प.तृ.	शिक्षा	पु.विज्ञान	१			१	
२०	नायवसुव्वा	रा.प.अनं.प्रथम	प्रशासन	राजस्व	४०		२०	२०	
२१	नायवसुव्वा	रा.प.अनं.प्रथम	प्रशासन	सा.प्र.	३			३	
२२	लेखापाल	रा.प.अनं.प्रथम	प्रशासन	लेखा	५		३	२	
२३	कम्प्यूटर अपरेटर	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	विविध		३			३	
२४	कार्टोग्राफर	रा.प.अनं.प्रथम	विविध		१		१	०	
२६	सि.प्लम्बर	रा.प.अनं.प्रथम	इन्जि.	इले.	१			१	
२७	सि.अफसेटप्रेसम्यान	रा.प.अनं.प्रथम	शिक्षा	मुद्रण	१			१	
२८	खरिदार	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन	राजस्व	११		११	०	
२९	सह लेखापाल	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन	लेखा	३		३	०	
३०	इलेक्ट्रिसियन	रा.प.अनं.द्वि.	इन्जि.	इले.	१		१	०	
३१	टेलिफोन अपरेटर	रा.प.अनं.द्वि.	विविध		१			१	
३२	टाइपिष्ट	वेग अनुसार	प्रशासन		६		६	०	
३४	प्र.हेडगार्ड	रा.प.अनं.द्वि.	प्रशासन		१		१	०	
३६	लियो सहायक	रा.प.अनं.तृ.	विविध		१		१	०	
३७	हलुकासवारी चालक	श्रेणीविहिन			१४	१		१५	
३८	कार्यालयसहयोगी	श्रेणीविहिन			२५		१	२४	
३९	माली	श्रेणीविहिन			२		२	०	
४०	गार्ड	श्रेणीविहिन			३		२	१	

क्रम	पद	श्रेणी/तह	सेवा	समूह	मौजुदा दरबन्दी	थप	घट	खुद कायम	कैफियत
				जम्मा	२४०	९	६२	१८६	

कार्यक्षेत्र

नेपाल सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४ ले अर्थ मन्त्रालय अन्तर्गतको निकायहरूको कार्य सम्पादनका लागि निर्दिष्ट गरेका कार्यक्षेत्रहरू निम्न बमोजिम रहेका छन्:

१. आर्थिक अवस्थाको विश्लेषण, आर्थिक तथा वित्त सम्बन्धी नीतिको तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
२. आर्थिक साधनको बाँडफाँड, कुल राष्ट्रिय लगानी प्रक्षेपण र वित्तीय व्यवस्थापन
३. समष्टिगत आर्थिक स्थायित्व, मूल्य स्थिरता सम्बन्धी नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
४. विकास सहायता नीतिको तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन, मूल्यांकन र नियमन
५. केन्द्रीय बैंक सञ्चालन, नियमन र मौद्रिक नीति
६. बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरू सम्बन्धी नीति, कानून, समन्वय र नियमन
७. विदेशी मुद्रा विनियम तथा नियन्त्रण
८. आर्थिक तथा सामाजिक विकास र मुद्रा तथा बैङ्किङ्ग सम्बन्धी द्विपक्षीय अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरूसँग सम्पर्क र समन्वय
९. बैदेशिक ऋण, अनुदान तथा अन्य द्विपक्षीय र बहुपक्षीय सहायता सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रियसन्धि, सम्झौता र कार्यान्वयन
१०. सङ्घीय सञ्चितकोष वा सङ्घीय सरकारी कोष सञ्चालन, राजस्व र व्ययको अनुमान, विनियोजन ऐन, पुरक अनुमान, पेस्की खर्च, उधारो खर्च, आकस्मिक कोष र अन्य सरकारी कोष
११. बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
१२. सरकारी जमानत
१३. संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको आन्तरिक र बैदेशिक ऋण एव अनुदान सम्बन्धी नीति, कानून र नियमन
१४. तलव, भत्ता, उपदान, निवृत्तिभरण लगायतका सेवा सुविधा र आर्थिक दायित्व सम्बन्धी विषय
१५. संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको सार्वजनिक पदाधिकारीको सुविधा सम्बन्धी नीति, कानून र नियमन
१६. सरकारी बाँकी रकमको अभिलेखीकरण र असुली
१७. राजस्व सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, प्रक्षेपण, कार्यान्वयन र नियमन
१८. राजस्व प्रशासनको सञ्चालन र सुदृढीकरण
१९. सार्वजनिक खर्च सम्बन्धि नीति, कानून र नियमन
२०. आर्थिक कार्याविधी सम्बन्धी नीति, कानून मापदण्ड, कार्यान्वयन र नियमन

२१. मूल्य नीति
२२. लेखा तथा लेखापरीक्षण प्रणाली
२३. सरकारी लगानी र लाभांशको लेखा व्यवस्थापन
२४. संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीच वित्तीय हस्तान्तरण सम्बन्धी नीति, कानून, कार्यान्वयन र नियमन
२५. सङ्घीय विनियोजन, राजस्व, विभाज्य कोष, धरौटी कार्य सञ्चालन कोष र अन्य सरकारी कोष तथा सम्पत्ति
२६. भन्सार, अन्तःशुल्क, मूल्य अभिवृद्धि कर, आयकर, राहदानी शुल्क, भिसा शुल्क, पर्यटन दस्तुर एवं अन्य कर तथा गैरकर, सेवाशुल्क दस्तुर लगायतका सेवा शुल्कहरुको लक्ष्य निर्धारण, प्रशासन, सङ्कलन र बाँडफाँड
२७. कर तथा भन्सार राजस्व सम्बन्धी द्विपक्षीय, बहुपक्षीय समन्वय, सन्धी, सम्झौता, समझदारी, कार्यान्वयन र नियमन
२८. राजस्व सम्बन्धी तथ्याङ्क अभिलेखन र सूचना आदानप्रदान
२९. धितोपत्र तथा कमोडिटी बजार सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड र नियमन
३०. बीमा सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड र नियमन
३१. संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा राजस्व र प्राकृतिक स्रोत उपयोग वा लाभको बाँडफाँड सम्बन्धी नीति, कानून मापदण्ड र कार्यान्वयन
३२. राजस्व चुहावट नियन्त्रण
३३. महालेखा परीक्षकको कार्यालय
३४. राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग
३५. निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोष
३६. सरकारी स्वामित्वमा रहेका संस्थानको नियमन, नियन्त्रण, समन्वय र निर्देशन तथा तलव, भत्ता, बोनस, लगानी र लाभांश सम्बन्धी नीति निर्धारण
३७. राजस्व र आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी तालिम, अध्ययन र अनुसन्धान
३८. कर्मचारी सञ्चय कोष
३९. नागरिक लगानी कोष
४०. अवकाश कोष
४१. सार्वजनिक संस्थानहरु र निजीकरण सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड अनुगमन र नियमन
४२. मन्त्रालय सम्बन्धी सार्वजनिक संस्थान, प्राधिकरण, समिति, प्रतिष्ठान, कम्पनी आदिको सञ्चालन र नियमन
४३. नेपाल लेखा परीक्षण सेवाको सञ्चालन

३. अर्थ मन्त्रालयले गर्ने कार्य र सेवा:

- (क) माथि उल्लिखित कार्य क्षेत्र अन्तरगतका नीतिगत कार्यहरू र
(ख) मन्त्रालयको दैनिक प्रशासन सञ्चालन सम्बन्धी कार्यहरू।

४. सचिवालय, महाशाखा, जिम्मेवार अधिकारी र सम्पूर्ण टेलिफोन नम्बर:

सि. नं.	सचिवालय/महाशाखा	जिम्मेवार अधिकारी	फोन नं.
१.	माननीय अर्थमन्त्री	डा. युवराज खतिवडा	४२११३९०
२.	सचिव	डा. राजन खनाल	४२११३३२
३.	सचिव (राजस्व)	श्री लालशंकर घिमिरे	४२११८०४
४.	बजेट तथा कार्यक्रम महाशाखा	सहसचिव श्री हरिशरण पुडासैनी	४२११४०१
५.	अन्तराष्ट्रिय आर्थिक सहयोग समन्वय महाशाखा	सहसचिव श्री श्रीकृष्ण नेपाल	४२११३७१
६.	राजस्व व्यवस्थापन महाशाखा	सहसचिव श्री निर्मलहरि अधिकारी	४२११३१५
७.	आर्थिक नीति विश्लेषण महाशाखा	सहसचिव श्री मुकुन्द प्रसाद पौड्याल	४२११३२६
९.	कानून तथा फैसला कार्यान्वयन महाशाखा	सहसचिव श्री उदयराज सापकोटा	४२११८१३
१०.	वित्तीय क्षेत्र व्यवस्थापन तथा संस्थान समन्वय महाशाखा	सहसचिव श्री उत्तरकुमार खत्री	४२११३७७
११.	योजना, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन महाशाखा	सहसचिव श्री सुमन दाहाल	४२००५३७
१२.	प्रशासन महाशाखा	सहसचिव श्री सुमन दाहाल	४२११३००

५. सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि:

(क) सूचना दिँदा लिनुपर्ने शुल्क/दस्तुर

- सूचना मागको निवेदन दिँदा कुनै शुल्क वा दस्तुर लाग्दैन।
- सामान्य आकारको (आठ दशमल तीन इन्च चौडाइ र एघार दशमलब सात इन्च लम्बाइ सम्म साइज भएको) कागजमा तयार गरिएको वा रहेको पाँच पृष्ठ सम्मको सूचना निःशुल्क उपलब्ध गराइनेछ।
- पाँच पृष्ठ भन्दा धेरै सूचना दिँदा निम्न अनुसार दस्तुर लिइनेछ।
 - ✓ सामान्य आकारको (आठ दशमलब तीन इन्च चौडाइ र एघार दशमलब सात इन्च लम्बाइसम्म आकार भएको) कागजमा तयार गरिएको वा रहेको पाँच पृष्ठभन्दा बढी सूचनाको लागि प्रति पृष्ठ पाँच रूपैयाँ लाग्नेछ।

- ✓ माथि उल्लेख भए भन्दा ठूलो आकारको कागजमा तयार गरिएको वा रहेको सूचनाको लागि प्रति पृष्ठ दश रूपैयाँ दस्तुर लाग्नेछ। सुरुका पाँच पेज निःशुल्क दिनुपर्ने बाध्यता यसमा रहने छैन।
- ✓ डिस्क्रेट, सीडी र अन्य यस्तै प्रकारका डिजिटल माध्यम र प्रविधिद्वारा प्रदान गरिने सूचनाको लागि प्रति डिस्क्रेट, सीडी वापत पचास रूपैयाँ दस्तुर,
- ✓ कुनै सूचना तयार गर्दा माथि लेखिए भन्दा बढी खर्च लाग्ने भएमा वास्तविक लागतको आधारमा दस्तुर लिइनेछ।
- ✓ सार्वजनिक निकायमा रहेक कुनै लिखत, सामग्री वा सो निकायको काम कारवाईको अध्ययन वा अवलोकन वा सार्वजनिक महत्वको निर्माण कार्य भइरहेको स्थलको भ्रमण वा अवलोकन आधा घण्टाभन्दा बढी समय गर्ने भएमा प्रतिघण्टा प्रतिव्यक्ति पचास रूपैयाँ दस्तुर लाग्नेछ। तर सार्वजनिक पुस्तकालय र सार्वजनिक रूपमा निःशुल्क उपलब्ध गराइएको स्थानको अवलोकन वापत दस्तुर लाग्ने छैन।
- ✓ प्रचलित कानूनमा सूचना माग गर्दा लाग्ने दस्तुरको सम्बन्धमा छुट्टै व्यवस्था भएकोमा भने सोही बमोजिम दस्तुर लाग्नेछ।
- ✓ मूल्य राखी विक्री वितरण गर्ने मुद्रित वा कुनै पनि माध्यमको सूचना सामग्रीको दस्तुर त्यसमा अंकित वा निर्धारित मूल्य बमोजिम नै हुनेछ।
- ✓ तर अर्थ मन्त्रालयको उद्देश्य र कामको प्रवर्द्धनका लागि वितरण गरिने सूचना-सामग्रीको शुल्क लाग्ने छैन।

(ख) सूचना उपलब्ध गराए बापत दस्तुर लिने तरिका

- (१) नगद लिएर राजस्व खातामा जम्मा गर्न सकिनेछ।
- (२) कुनै बैंकमा जम्मा गर्न लगाई सोको भौचर पेश गर्न लगाउन सकिनेछ।
- (३) सो रकम बराबरको हुलाक टिकट निवेदनमा टाँस्न लगाउन पनि सकिनेछ।

(ग) सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने अवधि

- (१) सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ७ ले तोकेको अवधि भित्र, निवेदन प्राप्त भएपछि सूचना अधिकारीले तत्काल उपलब्ध गराउन सकिने प्रकृतिको सूचना भए तत्काल र तत्काल उपलब्ध गराउन नसकिने प्रकृतिको सूचना भए निवेदन प्राप्त भएको मितिले पन्ध्र दिनभित्र निवेदकलाई उपलब्ध गराईनेछ। कुनै व्यक्तिको जीउ ज्यानको सुरक्षासंग सम्बन्धित सूचना माग गरेको पाईएमा २४ घण्टाभित्र उपलब्ध गराइने छ।

(२) अन्य विशेष ऐन नियमले अवधि तोकेकोमा सोही बमोजिम हुनेछ।

६. निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी:

(क) निर्णय प्रक्रिया सम्बन्धमा:

(१) मन्त्रालयले उपलब्ध गराउने सेवा सम्बन्धमा:

- सरकारी निर्णय प्रक्रिया सरलीकरण निर्देशिका, २०६५ बमोजिम।

(२) सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ बमोजिम माग गरिने सूचना सम्बन्धमा:

- सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ७ बमोजिम।

(ख) निर्णय गर्ने अधिकारी सम्बन्धमा:

➤ मन्त्रालयले सम्पादन गर्ने नीतिगत एवं अन्य कार्यहरू सम्बन्धमा:

➤ मन्त्रपरिषदमा प्रस्ताव पठाएर

➤ माननीय अर्थ मन्त्रीस्तरबाट

➤ अर्थ सचिवस्तरबाट

➤ सचिव(राजस्व) स्तरबाट

➤ माननीय अर्थ मन्त्रीबाट प्रत्यायोजित अधिकार बमोजिम

➤ सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ बमोजिम प्राप्त अधिकार बमोजिम, र

➤ अन्य विशेष ऐन, नियमले सचिवले गर्ने भनी तोकिएका कामहरू।

➤ सचिवले प्रत्यायोजन गरेको अधिकार बमोजिम तोकिएको कर्मचारीले।

➤ सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ बमोजिम माग गर्ने सूचना सम्बन्धमा अर्थ सचिवले।

७. निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी:

क) अर्थ मन्त्रालयले उपलब्ध गराउने सेवा सम्बन्धमा:-

प्रचलित ऐन कानूनमा तोकिएको व्यवस्था बमोजिम

ख) सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ बमोजिम परेको उजुरी सम्बन्धमा:-

राष्ट्रिय सूचना आयोग

८. सम्पादन गरेका मुख्य मुख्य कामको विवरण:

८.१. समष्टिगत आर्थिक परिसूचक: (२०७५ पुस मसान्तसम्म)

क्र.स	आर्थिक परिसूचकहरू	उपलब्धि/अवस्था	कैफियत
१.	आर्थिक वृद्धि	६.७ %	
२.	उपभोक्ता मुद्रास्फीति	४.६ %	
३.	शोधनान्तर स्थिति	रु. ६३ अर्ब ६८ करोड घाटा	

४.	सरकारी कोषको अवस्था	रु. १ खर्व ७८ अर्व ७५ करोड	
५.	वैदेशिक ब्यापार		
	आयात	रु. ७ खर्व २३ अर्व ९४ करोड	
	निर्यात	रु. ४५ अर्व ४१ करोड	
६.	विदेशी विनिमय सञ्चिती	रु. १० खर्व ५८ अर्व बराबर	
७.	विप्रेषण	रु. ४ खर्व ४३ अर्व ३६ करोड	
८.	राजस्व परिचालन	आ.व. २०७५/७६ को पुस महिनासम्मको राजस्व संकलनको लक्ष्य रु. ४ खर्व २९ अर्व ५८ करोड रहेकोमा रु. ४ खर्व २ अर्व ४५ करोड राजस्व संकलन भएको।	
९.	नेप्से परिसूचक	११७८ विन्दु (पुष मसान्तका दिनको)	

नेपाल राष्ट्र बैंकको ६ महिनाको तथ्यांकमा आधारित

८.२ आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को बजेटः

- नेपाल सरकारको कूल बजेट रु. १३ खर्व १५ अर्व १६ करोड १७ लाखमध्ये चालुतर्फ रु. ८ खर्व ४५ अर्व, पूँजीगततर्फ रु. ३ खर्व १४ अर्व र वित्तीय व्यवस्थातर्फ रु. १ खर्व ५६ अर्व विनियोजित छ।
- चालु वर्षको बजेट मूलतः उत्पादन वृद्धि, आर्थिक तथा सामाजिक पूर्वाधार निर्माण र व्यापक रोजगारी सिर्जनामा केन्द्रित छ। सडक, रेल यातायाततर्फ रु. १ खर्व २६ अर्व, उर्जातर्फ रु. ८५ अर्व, कृषि, वनतर्फ रु. ८० अर्व, उद्योगतर्फ रु. १८ अर्व, आवास र सामुदायिक सुविधातर्फ रु. ६७ अर्व, स्वास्थ्यतर्फ रु. ६५ अर्व, शिक्षातर्फ रु. १ खर्व ३४ अर्व विनियोजन भएको छ।

८.३. राजस्व परिचालन

- आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को लागि राजस्व संकलनको वार्षिक लक्ष्य रु. ९ खर्व ४५ अर्व ५६ करोड रहेको छ। प्रथम ६ महिनाका लागि राजस्व संकलनको लक्ष्य रु. ४ खर्व २९ अर्व ५८ करोड रहेकोमा रु. ४ खर्व २ अर्व ४५ करोड राजस्व संकलन भएको छ। यो राजस्व संकलन उल्लेखित अवधिको लागि तोकिएको लक्ष्यको तुलनामा ९४ प्रतिशत हो भने अघिल्लो आर्थिक वर्षको सोही अवधिको समग्र असुलीको तुलनामा २६.०८ प्रतिशतले बढी हो।
- आन्तरिक राजस्व विभाग अन्तर्गत मध्यमस्तरीय करदाता कार्यालय एक, आन्तरिक राजस्व कार्यालयहरु ६ र करदाता सेवा कार्यालयहरु ११ थप गरिएको छ भने भन्सार विभाग तर्फ ५ वटा छोटो भन्सार कार्यालयहरुलाई मूल भन्सार कार्यालयको रूपमा स्तरोन्नती गरिएको।

- मित्र राष्ट्र बंगलादेशसँग दोहोरो कर मुक्ति तथा वित्तीय छल निरोध सम्बन्धी सम्झौता गर्ने विषय नेपाल सरकारबाट स्वीकृत भई हस्ताक्षर गर्ने उपयुक्त मिति तय गर्ने प्रक्रियामा रहेको।
- संयुक्त अधिराज्य वेलायतसंग दोहोरो कर मुक्ति तथा वित्तीय छल निरोध सम्बन्धी सम्झौता प्रक्रियालाई वार्ता टोली गठन भई पहिलो चरणको वार्ता सम्पन्न भएको।
- सरकारलाई प्राप्त हुने सबै प्रकारको राजस्व र सरकारको तर्फबाट हुने सबै प्रकारका भुक्तानी विद्युतीय प्रणालीबाट गर्ने सिलसिलामा नेपाल सरकारको तर्फबाट हुने सबै भुक्तानी र रु. १ लाख सम्मको राजस्व e-Payment बाट गर्ने प्रणाली कार्यान्वयनमा ल्याइएको।
- चालु आर्थिक वर्षको प्रथम ६ महिनामा ८५०४१ करदातालाई व्यावसायिक स्थायी लेखा नम्बर (B-PAN) र ४६८३७ करदातालाई व्यक्तिगत स्थायी लेखा नम्बर (P-PAN) वितरण गरिएको। साथै, व्यावसायिक स्थायी लेखा नम्बर लिएकामध्ये २००७४ करदाता मूल्य अभिवृद्धि करमा र ११६१५ करदाता अन्तःशुल्कमा थप दर्ता भएका छन्। हालसम्म व्यावसायिक स्थायी लेखा नम्बर लिने करदाता ११०४४९८, व्यक्तिगत स्थायी लेखा नम्बर लिने करदाता ८१२०५१, मूल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता हुने करदाता २०२९६५ र अन्तःशुल्कमा दर्ता हुने करदाता ७५४७३ पुगेका छन्।

८.४ खर्च व्यवस्थापन

- चालु आर्थिक वर्षको प्रथम ६ महिनामा रु. ३ खर्ब ७५ अर्ब ८२ करोड खर्च भएको छ। उक्त खर्च कूल बजेटको २८.६ प्रतिशत हो। उल्लेखित कुल खर्चमध्ये,
 - चालु खर्च रु. २ खर्ब ९६ अर्ब ५८ करोड,
 - पूँजीगत खर्च रु. ५५ अर्ब ५२ करोड,
 - वित्तीय व्यवस्था रु. २३ अर्ब ७२ करोड रहेको छ।
- जुन गत आर्थिक वर्षको सोहि अवधिको तुलनामा चालु खर्च तर्फ १०.४ प्रतिशतले कम हो भने पूँजीगत खर्च तर्फ १५ प्रतिशतले एवं वित्तीय व्यवस्था तर्फ १७.३ प्रतिशतले बृद्धि रहेको छ।
- बजेट विनियोजनलाई परिणाममुखी बनाउन, संघीय संरचना अनुरूप बजेट तथा कार्यक्रम संचालन गर्न सुझाव दिन तथा समग्र सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन प्रणालीमा सुधारका लागि सुझाव दिनका लागि सार्वजनिक खर्च पुनरावलोकन आयोग मिति २०७५।०५।०३ मा गठन भै उक्त आयोगले आफ्नो प्रतिवेदनको तयारी गरिरहेको छ।
- कार्यालय सञ्चालन र उपभोग खर्च कम गर्दै पूँजीगत खर्च बृद्धि गर्ने अभिप्रायले नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषद्को निर्णयानुसार सार्वजनिक खर्चमा मितव्ययिता र प्रभावकारिता कायम गर्ने सम्बन्धी नीतिगत मार्गदर्शन, २०७५ कार्यान्वयनमा ल्याइएको।

८.५. बाह्य सहायता परिचालन

- २०७५ साउनदेखि पुष मसान्तसम्म अनुदान सहायता रु. १८ अर्ब ४४ करोड र ऋण सहायता रु. ९३ अर्ब ६९ करोड ऋण सहायता गरी जम्मा रु. १ खर्ब १२ अर्ब १३ करोडको वैदेशिक सहायता प्रतिबद्धता प्राप्त भएको। जुन गत आर्थिक बर्षको सोही अवधिको तुलनामा (MCC बाहेक) १६२.७ प्रतिशतले बढि हो। गत आर्थिक बर्षको सोही अवधिमा रु. ४२ अर्ब ६८ करोड (MCC बाहेक) को प्रतिबद्धता प्राप्त भएको थियो।

८.६. वित्तीय संघीयता कार्यान्वयन

- अन्तर सरकारी वित्त परिषदको बैठक मिति २०७५/०८/२३ मा बसेको।
- वित्तीय संघीयता कार्यान्वयनका लागि संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको विभाज्य कोषहरू मिति २०७५।०४।०१ देखि संचालनमा ल्याइएको। साथै प्रदेश तथा स्थानीय विभाज्य कोष संचालनको मार्गदर्शन समेत तयार गरी तत् तत् तहमा पठाइएको।
- प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय स्थापना गरिएको। प्रदेश सरकारको खर्च प्रणालीलाई व्यवस्थित र एकीकृत गर्न प्रदेश सरकारको बजेट निकासी कार्यविधि, २०७५ स्वीकृत भई कार्यान्वयन गरिएको। साथै प्रदेश सरकारहरूको आर्थिक कारोबारहरू एकल खाता कोष (Treasury Single Account - TSA)को अवधारणा अनुरूप लेखाङ्कन गर्न आवश्यक प्रणालीहरूको व्यवस्था गरिएको।
- प्रदेश तथा स्थानीय तहलाई वित्तीय संघीयताको मान्यता अनुरूप सबल र सक्षम बनाउन र ती तहहरूका बीचमा हुने कार्यगत पक्षलाई समन्वयात्मक र एकरूपको बनाउन निम्न नमूना कानून/कार्यविधि/मार्गदर्शन तयार गरी पठाइएको।
 - प्रदेश तथा स्थानीय तहको आर्थिक कार्यविधि ऐन,
 - प्रदेश तथा स्थानीय तहको कर तथा गैरकर राजस्व ऐन,
 - प्रदेश तथा स्थानीय तहको आर्थिक ऐन,
 - प्रदेश तथा स्थानीय तहको विनियोजन ऐन,
 - प्रदेश वित्त व्यवस्थापन ऐन,
 - प्रदेश तथा स्थानीय तहको संचितकोष संचालन कार्यविधि,
 - प्रदेश तथा स्थानीय तहबजेट कार्यान्वयन मार्गदर्शन।
- नेपाल सरकारले संघीय सञ्चित कोषबाट प्रदेश र स्थानीय तहलाई प्रदान गर्ने सम्पूरक अनुदान र विशेष अनुदान वितरण सम्बन्धी कार्यविधि नेपाल सरकारबाट स्वीकृत भएको।
- बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले रु. ५० करोड वा सो भन्दा बढीको कर्जा उपयोग गर्ने ऋणीलाई कर्जा प्रवाह गर्दा वा कर्जा नवीकरण गर्दा सो संस्थाको क्रेडिट रेटिङ एजेन्सीबाट रेटिङ गरिएको हुनु पर्ने व्यवस्था गरिएको।

- आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा वित्तीय समानीकरण अनुदान र सशर्त अनुदान रकम नियमित रूपमा खर्च प्रतिवेदन प्राप्त भएका आधारमा निकास गर्ने व्यवस्था मिलाइएको।
- आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा सशर्त अनुदानतर्फ खर्च नभई बाँकी रहेका रकम संघीय संचित कोषमा फिर्ता गर्ने व्यवस्था गरिएको।
- नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (Nepal Public Sector Accounting Standard - NPSAS) अनुरूप प्रदेश र स्थानीय तहहरूका लागि प्रतिवेदन ढाँचा महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट स्वीकृत गराई कार्यान्वयनमा ल्याएको।
- अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को प्रावधान अनुरूप आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को तीनै तहका सरकारहरूको आर्थिक विवरणहरूको एकीकृत विवरण प्रकाशन गर्नका लागि स्थानीय तहहरूका लागि Excel Based Reporting Template तयार गरिएको।
- नेपाल सरकारले प्रदान गर्ने राजस्व बाँडफाँड वापतको रकम लगायत विभिन्न प्रकारका अनुदान वापतका रकमको अतिरिक्त स्थानीय तहको सञ्चित कोषमा ("ग" समूहका सम्पूर्ण खाताहरूमा) जम्मा भएको सम्पूर्ण रकमको ५० प्रतिशत रकम स्थानीय तहमा स्थापना वा सञ्चालन भएका बैंकहरूमा जम्मा गर्ने व्यवस्था गरिएको।
- तीनै तहका सरकारमा लागु हुने गरी आन्तरिक नियन्त्रण दिग्दर्शन स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको।

८.७ वित्तीय प्रणाली

- २०७५ आषाढमसान्तसम्म ६३१ वटा स्थानीय तहमा मात्र वाणिज्य बैंकको शाखा रहेकोमा पुष मसान्तसम्म ७०३ स्थानीय तहमा बैंकको शाखा विस्तार भएको र आर्थिक वर्ष २०७५/७६ भित्र सबै स्थानीय तहमा बैंकको शाखा विस्तार गर्ने लक्ष्य अनुरूप कार्य भइरहेको।
- वित्तीय क्षेत्रमा विदेशी स्रोत परिचालन गर्न वाणिज्य बैंकहरूले विदेशी बैंक तथा त्यस्तै प्रकारको वित्तीय संस्थाबाट कर्जाको रूपमा आउने पूँजीलाई भित्र्याउने व्यवस्था कार्यान्वयनमा आएको।
- साना किसानहरूले तत्कालिन साझा सहकारी संस्थाहरूबाट लिएको ऋण नेपाल सरकारबाट मिनाह भएको।
- धितोपत्रको घरायसी र मृत्यु नामसारी कार्यलाई सरलीकरण गर्न सो सम्बन्धी विनियमावलीमा संशोधन गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको।
- धितोपत्रको कारोबारलाई थप सरल बनाउन कारोबार तथा सूचीकरण विनियमावली संशोधन गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको।
- लघुबीमा निर्देशिका, २०७१ मा संशोधन गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको।
- बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले परिवर्त्य विदेशी मुद्रा लगायत भारतीय मुद्रामा समेत आफ्नो प्राथमिक पूँजीको २५ प्रतिशतसम्म ऋण लिन पाउने व्यवस्था गरिएको।

- बैंक तथा वित्तीय संस्थाले पूँजीको शत प्रतिशतसम्म ऋणपत्र जारी गर्न पाउने व्यवस्था गरिएको।
- वाणिज्य बैंकहरूले आफ्नो कुल कर्जाको न्यूनतम २५ प्रतिशत प्राथमिकताप्राप्त क्षेत्रमा प्रवाह गर्नुपर्ने व्यवस्थालाई परिमार्जन गरी कृषि क्षेत्रमा न्यूनतम १० प्रतिशत र उर्जा तथा पर्यटन क्षेत्रमा न्यूनतम १५ प्रतिशत कर्जा प्रवाह गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिएको।
- रु. २५ करोड भन्दा माथिको व्यावसायिक ओभरड्राफ्ट प्रकृतिका कर्जाहरू स्वीकृत तथा नवीकरण गर्दा सम्बन्धित ऋणीले पेश गरेको चालु सम्पत्ति तथा दायित्वका विवरणहरू स्वतन्त्र रूपमा लेखापरीक्षकबाट प्रमाणित गराई पेश गर्नु पर्ने व्यवस्था गरिएको।
- प्राकृतिक व्यक्तिका नाममा बचत तथा मुद्दती खातामा रहेको रु. २ लाखसम्मको निक्षेप सुरक्षण गराउनु पर्ने विद्यमान व्यवस्था रहेकोमा उक्त सुरक्षण रु. ३ लाख कायम गरिएको।
- कर्मचारी संचयकोषबाट २०७५ मार्ग १ गते देखि लागू हुने गरी संचयकर्ताको लागि औषघोपचारमा रु १ लाख तथा घातक (कडा) रोगको सम्बन्धमा रु १० लाख सम्मको बीमा योजना कार्यान्वयनमा ल्याइएको।
- बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले रु. ५० करोड वा सो भन्दा बढीको कर्जा उपयोग गर्ने ऋणीलाई कर्जा प्रवाह गर्दा वा कर्जा नवीकरण गर्दा सो संस्थाको क्रेडिट रेटिङ एजेन्सीबाट रेटिङ गरिएको हुनु पर्ने व्यवस्था गरिएको।
- पछिल्लो समयमा मुद्र तथा पूँजी बजारमा देखिएका प्रवृत्तिहरूको समग्र अध्ययनगरी सुझाव पेश गर्न नेपाल राष्ट्र बैंकका डेप्टी गभर्नर श्री शिवराज श्रेष्ठकोसंयोजकत्वमा गठित धितोपत्र बोर्ड, बैंकर्स संघ, शेयर लगानीकर्ता संघकाप्रतिनिधीहरू र अर्थ मन्त्रालयका वित्तीय क्षेत्र व्यवस्थापन तथा संस्थान समन्वय हेर्नेसहसचिव सम्मिलित समितिले २०७५।९।४ गते माननीय अर्थ मन्त्रीज्यू समक्ष अध्ययन प्रतिवेदन पेश गरेको। सो प्रतिवेदन सार्वजनिक गरिएको र समितिले दिएको सुझावहरू कार्यान्वयन गर्न सम्बन्धित निकायहरूले कार्य शुरु गरेको।
- सूचना प्रविधिको माध्यमद्वारा पूँजीबजारमा लगानीकर्ताको प्रत्यक्ष पहुँच लागि स्वचालित प्रणालीबाट २०७५ कार्तिक २० गते देखि शुरूवात गरिएको।

८.८. कानून तथा कार्यविधि निर्माण तर्फ

- निम्न कानूनहरू संघीय संसदमा पेश भएका छन्:
 - निवृत्तभरण कोष सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक,
 - भुक्तानी तथा फछ्यौट सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक,
 - बीमा सम्बन्धी कानूनलाई संशोधन र एकीकरण गर्न बनेको विधेयक,
 - लेखापरीक्षण सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक,
 - नागरिक लगानी कोष ऐनलाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक,

- प्राइभेट इक्वीटी र भेन्चर क्यापिटल र हेज फण्डलाई पुँजी बजारमा प्रवेश गराउन कानूनी आधार तयार गर्न बैकल्पिक लगानी कोष नियमावली स्वीकृत भएको।
- देहायको कानूनहरू केही नेपाल ऐन संशोधन गर्ने विधेयक माफत खारेज गर्न प्रस्ताव गरिएको;
 - कर फछ्यौँट आयोग ऐन, २०३३
 - विदेशी लगानी कर ऐन, २०१९
 - घर जग्गा कर ऐन, २०१९
 - रकम तथा सरकारी ठेक्का बन्दोबस्त ऐन, २०१९
 - सवारी साधन कर ऐन, २०३१
 - सम्पत्ति कर ऐन, २०४७
- देहायका कानूनहरू मन्त्रिपरिषदमा पेश भएका छन्;
 - संघीय आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व विधेयक
 - विदेशी विनिमय व्यवस्थापन विधेयक
 - हेजिङ्ग सम्बन्धी नियमावली
 - कर्जा सुरक्षण नियमावलीमा संशोधन
- निम्न कानून/कार्यविधिहरूका मस्यौदाहरू तर्जुमा भईरहेका छन्;
 - धितोपत्र बोर्ड ऐनमा संशोधन गर्ने विधेयक,
 - सार्वजनिक संस्थान संचालन तथा व्यवस्थापन विधेयक,
 - नेपाल राष्ट्र बैंक ऐनमा संशोधन
 - बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐनमा संशोधन
 - राजस्व न्यायाधिकरण सम्बन्धी विधेयक
- सहूलियतपूर्ण ऋण तथा व्याज अनुदान उपलब्ध गराउने सम्बन्धी एकीकृत कार्यविधि नेपाल सरकारबाट स्वीकृत भई सो अनुसार ऋण प्रवाह शुरु भएको।
 - व्यावसायिक कृषि तथा पशुपंछी कर्जा रु.५ करोड रुपैयासम्म,
 - शिक्षित युवा रोजगार कर्जा रु.७ लाख रुपैयासम्म,
 - विदेशबाट फर्केका युवा परियोजना कर्जा रु.१० लाख रुपैयासम्म,
 - उद्यमशील महिला समूह कर्जा रु.१५ लाख रुपैयासम्म,
 - दलित व्यवसाय कर्जा रु.१० लाख रुपैयासम्म,
 - उच्च र प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षा कर्जा रु.५ लाख रुपैयासम्म र
 - भूकम्प पीडितहरूलाई आवास कर्जा रु. ३ लाख रुपैयासम्म।

- राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरूको सावधिक बीमासम्बन्धी कार्यविधि नेपाल सरकारबाट स्वीकृत भै कार्यान्वयनमा ल्याइएको।

८.९ योजना, अनुगमन तथा मूल्याङ्कनः

- राष्ट्रिय गौरवका र प्राथमिकता प्राप्त २५ करोडभन्दा बढी परियोजना लागत भएका निर्माणाधिन परियोजनाहरूको समग्र बजेट विनियोजन, ठेक्कापट्टाको स्थिति, खर्चको अवस्था त्यसको सबल र दुर्बल पक्षसमेतको स्थलगत अनुगमन गरी पृष्ठपोषण प्रदान गर्न अनुगमन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइएको छ। यस अवधिमा पूँजीगत तर्फका निम्न आयोजनाहरूको अनुगमन गरिएको।

१. भेरी बबई डाईभर्सन सुर्खेत,
२. हुलाकी राजमार्ग बाँके, बर्दिया खण्ड,
३. गौतम बुद्ध अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल,
४. पोखरा अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल,
५. लाईभस्टक ईनोभेसन प्रोजेक्ट, विराटनगर।

- मिति २०७५।०९।०८ गते माननीय अर्थमन्त्री डा. युवराज खतिवडाको अध्यक्षतामा आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा अर्थ मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरूबाट संचालित विकास कार्यक्रमहरूको प्रथम चौमासिक प्रगति समीक्षा तथा मन्त्रालयस्तरीय विकास समस्या समाधान समिति(MDAC) को बैठक बसी देहायका निर्णयहरू भएको र उक्त निर्णयहरू कार्यान्वयन प्रक्रियामा लिएको।

१. प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषदको कार्यालयबाट हुने वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र बजेट कार्यान्वयन कार्ययोजनाको नियमित अनुगमनको तोकिएको ढाँचामा मासिक रूपमा प्रगति समीक्षा गर्ने।
२. पूँजीगत खर्च बढाउन पूँजीगत बजेट बढी भएका मन्त्रालयहरूसँग सघनरूपमा अन्तरकृया गर्ने।
३. कानून तर्जुमा तथा संशोधनका लागि सम्बन्धित निकायहरूले माग गरेको ७(सात) कार्य दिन भित्र राय पठाउने।
४. आर्थिक गतिविधि बढेको, आर्थिक परिसुचकहरू सकारात्मक भएको अवस्थामा समेत राजस्व परिचालन लक्ष्य अनुरूप संकलन नभएको हुँदा आन्तरिक राजस्व विभाग र मातहतका निकायहरूले स्थलगत बजार अनुगमन तथा अनुसन्धान कार्य प्रभावकारी रूपमा गर्ने।
५. भन्सार जाँचपास पछिको परिक्षणको कार्यलाई प्रभावकारी बनाई बजार मूल्य देखि भन्सार मुल्याङ्कन तथा भन्सार विन्दु सम्मको अध्ययन गरी परिक्षण गर्ने पद्धतिको अवलम्बन गर्ने।

६. बेरुजु फछ्यौट गर्ने कार्यलाई मासिक कार्ययोजना बनाई फछ्यौट गर्ने।
 ७. संविधानसंग वाझिएका कानुनहरु तत्काल, वजेट वक्तव्यमा उल्लेख भएका कानुन तोकिएको समय भित्र र लगानी सम्बन्धी कानुन लगानी सम्मेलन पूर्व यथाशिघ्र संशोधन र परिमार्जन गरी पुर्णता दिने।
 ८. वैदेशिक सहायतामा संचालित आयोजना र कार्यक्रमहरुको सोधभर्ना लिन ढिलाई हुँदा वजेटमा चाप पर्न सक्ने हुँदा महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले अर्थ मन्त्रालय, आर्थिक सहायता समन्वय महाशाखा र सम्बन्धित मन्त्रालयको समन्वयमा सोधभर्ना लिने तर्फ तदारुकताकासाथ तिव्रता दिने।
 ९. अर्धवार्षिक समिक्षामा तोकिएको लक्ष्य हासिल गर्ने गरी कार्य सम्पादन गर्ने।
 १०. राष्ट्रिय विकास समस्या समाधान समितिको आगामी बैठकका लागि निम्न विषय प्रेषित गर्ने।
 - क) अनियन्त्रित मुआब्जा निर्धारणको कारण श्रोत व्यवस्थापनमा चुनौती।
 - ख) स्वीकृत वजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन नगरी सो भन्दा बाहिरका कार्यक्रमका लागि थप वजेट माग गर्ने प्रवृत्तिले अनुशासन कायम राख्न चुनौती।
- अर्थ मन्त्रालय र यस मन्त्रालयको मातहतका निकायहरुका सम्बन्धमा सरोकारवालाहरुका गुनासो व्यवस्थापनको कार्य योजना, अनुगमन तथा मूल्यांकन महाशाखाले गर्दै आएको छ। यस अवधिमा यस मन्त्रालयमा प्राप्त गुनासोहरुलाई गुनासोसंग सम्बन्धित महाशाखा तथा विभागहरुमा सुनुवाईका लागि पठाईएको र सो सम्बन्धमा गरिएको कारवाहीको जानकारी यस मन्त्रालयमा उपलब्ध गराउने संयन्त्रको विकास गरिएको छ। यस अवधिमा अर्थ मन्त्रालय र मातहतका निकायहरुको कार्यसंग सम्बन्धित गुनासोहरुको सुनुवाईको अवस्था यसप्रकार रहेको छ:

गुनासोको माध्यम	प्राप्त संख्या	फछ्यौट संख्या	फछ्यौट (%)
हेलो सरकारबाट प्राप्त गुनासो	५६१	५६१	१००%
विगुलमा प्राप्त	०	०	

८.१० प्रशासनिक तथा सांगठनिक सुधार

- अर्थ मन्त्रालय र अन्तर्गतका कर्मचारीहरुको आचारसंहिता २०७५ लागु गरिएको।

- नेपाल सरकारले लिएको आन्तरिक ऋण उठाउने कार्य, आन्तरिक र बाह्य ऋणको अभिलेख, भुक्तानी र लेखांकन गर्ने कार्य, नेपाल सरकारको आन्तरिक र बाह्य स्रोतबाट सार्वजनिक संस्थानहरूमा ऋण एवं शेयर लगानी गर्ने र लगानी असुलीको व्यवस्थापन साविकमा अर्थ मन्त्रालय, नेपाल राष्ट्र बैंक र महालेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट हुँदै आएकोमा एउटा छुट्टै निकाय सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन कार्यालय स्थापना भई कार्यारम्भ भएको।
- आन्तरिक राजस्व विभाग अन्तर्गत साविकमा एक ठूला करदाता कार्यालय, २१ वटा आन्तरिक राजस्व कार्यालयहरू र २६ वटा करदाता सेवा कार्यालयहरू रहेकोमा करदातालाई कर प्रशासनसँग सहज पहुँच पुर्याउन, राजस्व संकलनको संभावना भएका स्थान र क्षेत्रमा कार्यालय विस्तार गर्ने उद्देश्यले साविकका काठमाडौँ उपत्यकाका १३ वटा करदाता सेवा कार्यालयहरू र दमक, धुलिखेल, दमौली, बाग्लुङ्ग र सुर्खेतमा रहेका करदाता सेवा कार्यालयहरूलाई स्तरोन्नती गरी आन्तरिक राजस्व कार्यालयहरू स्थापना गरिएको। ललितपुरमा साविकमा एक आन्तरिक राजस्व कार्यालय रहेकोमा थप एक कार्यालय स्थापना गरिएको। ठूला करदाता कार्यालयको चाप व्यवस्थापन गर्न एक मझौला करदाता कार्यालय स्थापना गरिएको। करदातालाई कर सम्बन्धी सेवा स्थानीय स्तरमा नै उपलब्ध गराउने उद्देश्यले फिदिम, विराटचोक, खाँदवारी, लुक्ला, दिक्तेल, राजविराज, मलंगवा, गल्छी, कावासोती, लम्की र डडेलधुरामा करदाता सेवा कार्यालयहरू थप गरिएको। भन्सार विभाग तर्फ भद्रपुर, ठाडी, महेशपुर, सुठौली तथा सत्ति छोटी भन्सार गरी ५ वटा कार्यालयहरूलाई मुल भन्सार कार्यालयको रूपमा स्तरोन्नती गरिएको।

२०७५ पौषसम्मको शीर्षकगत राजस्व संकलनको अवस्था

शीर्षक	आ.व.२०७४/७५को पौषसम्मको संकलन	लक्ष्य		संकलन		प्रगति %		वृद्धि दर
		२०७५ पौष	२०७५ पौषसम्म	२०७५ पौष	२०७५ पौषसम्म	२०७५ पौष	२०७५ पौषसम्म	
भंसार महशुल	६१९५०६७२	१४१४९७५८	८१३८८५१३	१२७८३१५८	७९६४१०३८	९०	९८	२८.५६
पैठारी	५४७०५०२४	१२४१४६७९	७४११८०८	११०७७७९०	७०८२४१६४	८९	९९	२९.४७
निकासी	६८४९३	१३३४०१	७६७०५५	६८९९	११७१४७	५	१५	७१.०३
पूर्वाधार कर	४६६९५८१	९९२५११	५७०६९४०	१०५५३९१	५४४७७६९	१०६	९५	१६.६७
भन्सारको अन्य आय	२१६५३१	८२४५४	४७४११०	४१६९१	२४९५४८	५१	५३	१५.२५
कृषि सुधार शुल्क	२२९१०४३	५२६७३	३०२६६००	६०३८९	३००२४१०	११४	९९	३१.०५
मूल्य अभिवृद्धि कर	९२४०७३६१	२२०२०७४९	१३१४८२६२०	१८८५८६०७	११७१००२८५	८५.६४	८९.१	२६.७२
उत्पादन, विक्री, सेवा	३४७७५००६	७४२५४११	४६९२९७३३	६४८४५०२.७७	४०२२२२३४.२९	८७.३३	८५.७१	१५.६६
पैठारी	५७६३२३५५	१४५९५३३७.९८	८४५५२८८६.९४	१२३७४१०४.७	७६८७८०५०.२३	८४.७८	९०.९२	३३.३९
अन्तःशुल्क	४६९७९३३५	१०७६३३४९.९	६०७०३१६४.३	८६६७३२६.७	६१५०६३२१.५	८०.५३	१०१	३०.९२
आन्तरिक उत्पादन	२६१६००२२	६०१८९०१	३३७५४९३०	५४४१३७१	३४०७७६५२	९०	१०१	३०.२७
पैठारी	२०८१९३१३	४७४४४४९	२६९४८२३४	३२२५९५६	२७४२८६६९	६८	१०२	३१.७५
शिक्षा सेवाशुल्क	४५१६७६	६९०२३	३७०८६३	१२९२४३	६०६२८५	१८७	१६३	३४.२३
आयकर	६९६४७०६१	५८०६२९५३	१०३३१८४९६	४४७९९९८	८६४२८१६७	७७	८४	२४.०९
आयकर	६२५३५१३०	५७३४०७८९	९४८७५४१	४३८३४४६५	७७१२४६८४	७६	८१	२३.३३
व्याज कर	७११९३१	७२२१६४	८४४२९५५	८८५५३४	९३०३४८३	१२३	११०	३०.८२
अन्य कर	९६२७२०५	१४४७०२३	८३६०५७७	-४८१८७३	१४३६००४९	-३३३	१७२	४९.१६
कर राजस्व जम्मा	२८१०६३३१०	१०६५१२८५६	३८५६२४२३३	८०३३९५७	३५९६४२१४५	७५	९३	२७.९६
गैरकर जम्मा	३८१३७७४६	६४३२६०१	४३९५६१०३	१४८८६१९८	४२८१५०६१	२३१	९७	१२.२६
कूल राजस्व जम्मा	३१९२०१०५६	११२९४५४५६	४२९५८०३३६	९५२२५७६९	४०२४५७२०६	८४	९४	२६.०८

नोट: महालेखा नियन्त्रक कार्यालयको तथ्यांक अनुसार तयार गरिएको।

नेपाल सरकार
अर्थ मंत्रालय
खर्चको फांटवारी
२०७५पुस महिनाको

आर्थिक बर्ष: २०७५।७६

बजेट अनुदान वा उप शिर्षक नम्बर:

३०५०११३ (चालु)

चालु

बजेट शिर्षक वा उप शिर्षकको नाम:

अर्थ मन्त्रालय

यो महिनाको खर्च	यस महिना सम्मको निकाशा	खर्च । वित्तीय संकेत नं.	खर्च । वित्तीय शिर्षक	अन्तिम बजेट	यस महिना सम्मको खर्च	बांकी	
						बजेट	निकासा
६६९६९९६।६२	५९३५३३०२।१८	२११११	तलब	१०९८७५०००।००	५९३५३३०२।१८	५०५२१६९७।८२	०।००
४५७९२०।३३	२७९९६१७।११	२१११३	महंगी भत्ता	२८०००००।००	२७९९६१७।११	३८२।८९	०।००
१३१६२१।४०	२८१२७८७।४०	२१११९	अन्य भत्ता	४०९९८०००।००	२८१२७८७।४०	३८१८५२१।६०	०।००
०।००	०।००	२११२१	पोशाक	१८०००००।००	०।००	१८०००००।००	०।००
६५१२५४।१४	२३१२७१५।७३	२२१११	पानी तथा विजुली	७९०००००।००	२३१२७१५।७३	५५८७२८।२७	०।००
६८४९५०।२०	७२५०४५।६०	२२११२	संचार महसुल	२६५००००।००	७२५०४५।६०	१९२४९५४।४०	०।००
११२३२२।००	५६१६१०।००	२२१२२	अन्य भाडा	२००००००।००	५६१६१०।००	१४३८३९०।००	०।००
४१२७३५।००	४६७२४०८।००	२२२११	ईन्धन	१३१२५०००।००	४६७२४०८।००	८४५२५९२।००	०।००
२५४८०२।००	८४६१८९२।००	२२२१२	संचालन तथा मर्मत संभार	१५३५००००।००	८४६१८९२।००	६८८८१०८।००	०।००

०१००	३७४३५७७०	२२२१३	बिमा	९०००००१००	३७४३५७७०	५२५६४२३०	०१००
३६९६८५५१००	२१५६७९९०१२३	२२३११	कार्यालय सम्बन्धी	३३९३००००१००	२१५६७९९०१२३	१२३६२००९१७७	०१००
२७२८९१००	२९७८४१००	२२३१३	पुस्तक तथा सामाग्री खर्च	५०००००१००	२९७८४१००	४७०२१६१००	०१००
०१००	०१००	२२३१४	इन्धन अन्य प्रयोजन	१०००००१००	०१००	१०००००१००	०१००
६९८१८१००	१५४३१८१००	२२३२१	निर्मित सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मत संभार खर्च	५०००००१००	१५४३१८१००	३४५६८२१००	०१००
४७५४०११००	४७५४०११००	२२४११	सेवा र परामर्श खर्च	५८०००००१००	४७५४०११००	५३२४५९९१००	०१००
१०६३९७८१००	६१३२९९३१००	२२४१२	अन्य सेवा शुल्क	१४१०००००१००	६१३२९९३१००	७९६७००७१००	०१००
०१००	०१००	२२५११	कर्मचारी तालीम		०१००	०१००	०१००
५२१४०८१००	१७९५४८३१००	२२५२२	कार्यक्रम खर्च	२३१०००००१००	१७९५४८३१००	२१३०४५१७१००	०१००
५६६८०३१००	४२२१९३२१००	२२६११	अनुगमन मूल्यांकन खर्च	६४०००००१००	४२२१९३२१००	२१७८०६८१००	०१००
२२३३२१००	२५३४०२१००	२२६१२	भ्रमण खर्च	१००००००१००	२५३४०२१००	७४६५९८१००	०१००
१०१२३८६१००	५९१३२२११००	२२७११	विविध खर्च	१०१०००००१००	५९१३२२११००	४१८६७७९१००	०१००
०१००	०१००	२५१११	गैर वित्तीय संस्थानहरूलाई चालु सहायता	६००००००१००	०१००	६००००००१००	०१००
०१००	०१००	२५११२	गैर वित्तीय संस्थानहरूलाई पूंजीगत सहायता	१००००००१००	०१००	१००००००१००	०१००
०१००	६००००००१००	२६४११	सरकारी निकाय, समिति एवं बोर्डहरूलाई निशर्त चालु अनुदान	१३३०००००१००	६००००००१००	७३०००००१००	०१००
२११५१२९७६९	१२८६१८२५९१९५		जम्मा	३१३२२८०००१००	१२८६१८२५९१९५	१८४६०९७४०१०५	०१००
			अर्थ मंत्रालय विविध(अर्थ बजेट)			०१००	०१००

०१००	०१००		अर्थ बजेटको जम्मा	०१००	०१००	०१००	०१००
२११५१२९७६९	१२८६१८२५९१९५		कुल जम्मा	३१३२२८०००१००	१२८६१८२५९१९५	१८४६०९७४०१०५	०१००

कोषको अवस्था

बैंकको नाम	एभरेष्ट बैंक लिमिटेड	बैंक खाता नं.	
जम्मा निकास	१२८६१८२५९१९५	बैंक मौज्दात:	
जम्मा खर्च	१२८६१८२५९१९५	नगद मौज्दात:	
जम्मा खर्च मध्ये		जम्मा:	
पेशकी बांकी:	२३००००१००	कर दाखिला बांकी	
म्याद ननाघेको:			
म्याद नाघेको:			
पेशकी बाहेक खुद		यस महिनाको	०१००
खर्च:	१२८३८८२५९१९५	यस महिना सम्मको	०१००
तयार गर्ने:	सिफारिस गर्ने:	स्वीकृत गर्ने:	
दस्तखत:	दस्तखत:	दस्तखत:	
नाम:	नाम:	नाम:	
दर्जा:	दर्जा:	दर्जा:	
मिति:	मिति:	मिति:	

नेपाल सरकार
अर्थ मन्त्रालय
खर्चको फांटवारी
२०७५ पुस महिनाको

आर्थिक बर्ष: २०७५।७६ पुस

बजेट अनुदान वा उप शिर्षक नम्बर:

३०५०११४ (पूँजीगत)

पूँजीगत

बजेट शिर्षक वा उप शिर्षकको नाम:

अर्थ मन्त्रालय

यो महिनाको खर्च	यस महिना सम्मको निकाशा	खर्च । वित्तीय संकेत नं.	खर्च । वित्तीय शिर्षक	अन्तिम बजेट	यस महिना सम्मको खर्च	बांकी	
						बजेट	निकासा
८७३२८३।००	१७१६१११।००	२९३११	फर्निचर तथा फिक्चर्स	४३८२०००।००	१७१६१११।००	२६६५८८९।००	०।००
०।००	०।००	२९४११	सवारी साधन	१००००००।००	०।००	१००००००।००	०।००
१६१५९००।००	३२२३५२७।००	२९५११	मेशिनरी औजार	६७३६०००।००	३२२३५२७।००	३५१२४७३।००	०।००
०।००	३८४१९१।००	२९६२१	पूँजीगत सुधार खर्च	४४०००००।००	३८४१९१।००	४०१५८०९।००	०।००
०।००	०।००	२९७१२	सफ्टवेर निर्माण	२९०००००।००	०।००	२९०००००।००	०।००
२४८९१८३।००	५३२३८२९।००		जम्मा	१९४१८००।००	५३२३८२९।००	१४०९४१७।००	०।००

कोषको अवस्था

बैंकको नाम	एभरेष्ट बैंक लिमिटेड	बैंक खाता नं.	
जम्मा निकास	५३२३८२९।००	बैंक मौज्दात:	
जम्मा खर्च	५३२३८२९।००	नगद मौज्दात:	
जम्मा खर्च मध्ये		जम्मा:	
पेशकी बांकी:	०।००	कर दाखिला बांकी	
पेशकी बाहेक			
खुद खर्च:	५३२३८२९।००	यस महिनाको	०।००
		यस महिना	
		सम्मको	०।००

तयार गर्ने:	सिफारिस गर्ने:	स्वीकृत गर्ने:
दस्तखत:	दस्तखत:	दस्तखत:
नाम:	नाम:	नाम:
दर्जा:	दर्जा:	दर्जा:
मिति:	मिति:	मिति:

९. सूचना अधिकारी र प्रमुखको नाम तथा सम्पर्क टेलिफोन नम्बर:

प्रमुख	: सचिव राजन खनाल, पिएच.डी.	४२११३३२
प्रवक्ता तथा सूचना अधिकारी	: सहसचिव सुमन दाहाल	४२००४६९

१०. सूचनाको हक सम्बन्धि ऐन, २०६४ को दफा ३ र ७(१) बमोजिम माग गरिएको सूचना र उपलब्ध गराइएको

सूचना संख्या :

माग गरिएको सूचना संख्या : ३

उपलब्ध गराइएको सूचना संख्या : ३

११. ऐन, नियम र निर्देशिकाको सूची:

अर्थ मन्त्रालयलाई निर्दिष्ट गरिएका कार्यहरू सम्पादन गर्ने सिलसिलामा मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरूले निम्नानुसारका कानून प्रयोग गरी आफ्नो कार्यसम्पादन गर्ने गरेका छन्।

- नेपालको संविधान आर्थिक कार्यप्रणाली सम्बन्धी विषयमा उल्लिखित धाराहरू
- आयकर ऐन, २०५८
- मूल्य अभिवृद्धिकर ऐन, २०५२
- अन्तःशुल्क ऐन, २०५८
- भन्सार ऐन, २०६४
- राजस्व चुहावट(अनुसन्धान तथा नियन्त्रण) ऐन, २०५२
- सम्पत्ति शुद्धीकरण अनुसन्धान ऐन, २०६४
- विदेशी विनिमय (नियमित) गर्ने ऐन, २०१९
- निकासी पैठारी नियन्त्रण ऐन, २०१३
- मदिरा ऐन, २०३१
- उपभोक्ता संरक्षण ऐन, २०५४
- सम्पत्ति शुद्धीकरण (मनिलाउण्डरिङ्ग) निवारण नियमावली, २०६६
- औषधी ऐन, २०३५
- खानी तथा खाद्य पदार्थ ऐन, २०४२
- खाद्य ऐन, २०२३
- राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१
- वन ऐन, २०४९
- राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९
- लागू औषध (नियन्त्रण) ऐन, २०३३
- हातहतिया र खरखजाना ऐन, २०१९

- सवारी तथा यातायात व्यवस्था ऐन, २०४९
- विष्फोटक पदार्थ ऐन, २०१९
- पेटेन्ट, डिजाइन र ट्रेडमार्कऐन, २०१९
- राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगका सम्बन्धमा बनेको ऐन, २०७४
- अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन सम्बन्धमा बनेको ऐन, २०७४
- भन्सार नियमावली, २०६४
- मूल्य अभिवृद्धिकर नियमावली, २०५३
- आयकर नियमावली, २०५९
- अन्तःशुल्क नियमावली, २०५९
- मदिरा नियमावली, २०३३
- रासायनिक मल निर्देशिका, २०५७
- रासायनिक मल नियन्त्रण आदेश, २०५५
- नेपाल सवारी प्रदुषण मापदण्ड, २०५६
- वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालयको मिति २०६६/७/१६ को सूचना
- निजीगुण्टा, झिटीभारी सम्बन्धी सूचना
- सालवसाली आर्थिक ऐन
- राजस्वचुहावट (अनुसन्धान तथा नियन्त्रण) नियमावली, २०७०
- नेपालसरकारका निर्णयहरु
- आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०५५
- आर्थिककार्यविधिनियमावली, २०६४
- सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३
- सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४
- भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४
- ऐन सम्बद्ध निर्देशिकाहरु (आयकर, मूल्यअभिवृद्धिकर, अन्तःशुल्क, भन्सारऐन वमोजिम)
- WTO/WCOको वडापत्र
- SAARC/SAFTAको वडापत्र
- BIMSTEC को वडापत्र

१२. अन्य विवरण:

(क) मन्त्रालय र अन्तर्गत विभागहरुको वेबसाइट:

नाम	उपयोग
www.mof.gov.np	अर्थमन्त्रालयका प्रकाशन तथा अन्य सूचनामूलक जानकारी
www.fcgo.gov.np	महालेखा नियन्त्रक कार्यालयका प्रकाशन तथा अन्य सूचनामूलक जानकारी
www.ird.gov.np	आन्तरिकराजस्व विभागका प्रकाशन तथा अन्य सूचनामूलक जानकारी

www.customs.gov.np	भन्सार विभागका प्रकाशन तथा अन्य सूचनामुलक जानकारी
www.pfmfc.gov.np	सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन तालीम केन्द्रका प्रकाशन तथा अन्य सूचनामुलक जानकारी

(ख) अर्थ मन्त्रालयका प्रकाशनहरू:-

अर्थ मन्त्रालयले आफुसंग सम्बन्धित कामहरूको प्रगति विवरण तथा प्रतिवेदनहरू, बजेट सम्बन्धी दस्तावेजहरू मन्त्रालयको वेबसाइटमा राख्नका साथै छपाई गरेर प्रकाशन गरी सर्वसाधारणको सहज पहुँच स्थापित गरिएको छ। मन्त्रालयका प्रकाशनहरू निम्न बमोजिम छन्:-

- बजेट कार्यान्वयनको वार्षिक प्रतिवेदन,
- बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन,
- कार्य सञ्चालन निर्देशिका,
- मन्त्रालयहरूको प्रगति विवरण
- प्राविधिक सहायता सम्बन्धी विवरण,
- विनियोजन ऐन र आ.व. २०७५/७६ को व्यय अनुमानको विवरण,
- आर्थिक ऐन र राजस्वको नीति तथा कार्यक्रम,
- राष्ट्रकृण उठाउने ऐन
- कृण तथा जमानत ऐन,
- आर्थिक सर्वेक्षण
- वजेट वक्तव्य
- सार्वजनिक संस्थानहरूको स्थिति प्रतिवेदन,
- सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४ को दफा ४१ बमोजिमको वार्षिक प्रतिवेदन ,
- सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५(३) बमोजिम प्रस्तुत गरिएको अर्थमन्त्रालयसंग सम्बन्धित आ.व. २०७४/७५ पौष महिनाको सार्वजनिक विवरण
- आर्थिक वर्ष २०७४/७५को वजेटको मध्यावधि मूल्यांकन प्रतिवेदन,
- नेपाल टेलिभिजनबाट "अर्थको अर्थ" कार्यक्रम प्रसारण भइरहेको,
- रेडियो नेपालबाट प्रत्येक शनिवार विहान सात बजेको समाचार पछि **आर्थिक नेपाल** कार्यक्रम प्रसारण भइरहेको,
- IECCD News Letter प्रकाशन
- लैङ्गिक उत्तरदायी बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०६९
- विकास सहायता प्रतिवेदन, २०१६
- सार्वजनिक खर्चमा मितव्ययिता र प्रभावकारिता कायम गर्ने सम्बन्धी नीतिगत मार्गदर्शन, २०७५

(ग) मन्त्रालय अन्तर्गतका विभागिय प्रमुखहरू:

पद	नाम, थर	कार्यालय	फ्याक्स नं.	टेलिफोन नं.=
महालेखानियन्त्रक	श्री सूर्य प्रसाद गौतम	महालेखा नियन्त्रक कार्यालय	४७७१२९०	४७७१२९०
महानिर्देशक	श्री विष्णुप्रसाद नेपाल	आन्तरिक राजस्व विभाग	४४११७७८	४४१०३४०
महानिर्देशक	श्री तोयम राया	भन्सार विभाग	४११७२१८	४११७२२३

तालीम प्रमुख	श्री दामोदर रेग्मी	सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन तालिम केन्द्र	५५२४९८९	५५२३१७१
--------------	--------------------	---	---------	---------

(घ) आन्तरिक राजस्व विभाग र अन्तर्गतका कार्यालयहरूको टेलिफोन र फ्याक्स नम्बरहरू :

सि.नं.	कार्यालयको नाम	कोड नं	टेलिफोन नं.	फ्याक्स नं.
१	आन्तरिक राजस्व विभाग	०१	४४१५८०२	४४११७८८
२	ठूला करदाता कार्यालय	०१	५०१००५०	५०१००५१
३	मध्यमस्तरीय करदाता कार्यालय, ववरमहल	०१	४२२१९६६	४२२२६०८
४	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, भद्रपुर	०२३	४५५०१२	४५५०१९
५	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, दमक	०२३	५८५७५२	५८५७५२
६	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, धरान	०२५	५२०९८२	५२०८२३
७	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, विराटनगर	०२१	५३०९६६	५२२७१७
८	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, लाहान	०३३	५६०१८८	५६०४४९
९	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, जनकपुर	०४१	५२०९३६	५२०२९७
१०	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सिमरा	०५३	५२०९३०	५२०७१३
११	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, वीरगंज	०५१	५२२०६६	५२२११२
१२	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, हेटौडा	०५७	५२३१०१	५२०३०८
१३	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, भरतपुर	०५६	५२०९०६	५२६७७८
१४	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, दमौली	०६५	५६०९३५	५६०९३५
१५	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, पोखरा	०६१	४६४३६३	४६४४४९
१६	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, बागलुङ्ग	०६८	५२००२९	५२०१२९
१७	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, भैरहवा	०७१	५२०८५७	५२१७६३
१८	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, वुटवल	०७१	५५०५२४	५५०५२३
१९	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, कृष्णनगर	०७६	५२०६३२	५२००३२
२०	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, दाङ	०८२	५२२१०९	५२०००९
२१	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, नेपालगंज	०८१	५२००२६	५२६२०९
२२	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, सुर्खेत	०८३	५२५१७२	५२५१७२
२३	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, धनगढी	०९१	५२१२०६	५२१२०६
२४	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, महेन्द्रनगर	०९९	५२१११८	५२११०६
२५	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, ललितपुर	०१	५०१००९	५०१००१०
२६	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, भक्तपुर	०१	६६१२२२६	६६१४७९५
२७	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, धुलिखेल	०११	४९०७९६	
२८	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, चावहिल	०१	४४८४३४०	४४८४३४०
२९	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, कोटेश्वर	०१	४४८९२४७	४४८९२४७
३०	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, पुतलीसडक	०१	४२४३१७६	४२४२१७६
३१	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, वत्तिसपुतली	०१	४४८५५९०	४११३६९०
३२	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, बानेश्वर	०१	४४८४६७१	४४८५५४३
३३	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, त्रिपुरेश्वर	०१	४२३०५६३	४२३०५६३
३४	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, नयाँसडक	०१	४२६६५७२	४२६६६५३
३५	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, ठमेल	०१	४२१८९५३	४२१८९५३
३६	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, महाराजगंज	०१	४४१९२६४	४४१९२६४
३७	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, बालाजु	०१	४३८९७९१	४३८९७९४
३८	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, कलंकी	०१	४२८९९५२	४२८५९५१
३९	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, कालिमाटी	०१	४२८३६५८	४२८२८१२
४०	आन्तरिक राजस्व कार्यालय, टंगाल	०१	४४३९४७७	४४३९४७६
४१	करदाता सेवा कार्यालय, विराटचोक, मोरङ्ग	०२१	५४५९५९	
४२	करदाता सेवा कार्यालय, मलङ्गवा, सर्लाही	०४६	५२०४५३	
४३	करदाता सेवा कार्यालय, राजविराज, सप्तरी	०३१	५२०२६७	
४४	करदाता सेवा कार्यालय, लुक्ला, सोलुखुम्बु			
४५	करदाता सेवा कार्यालय, लम्की	०९१	५४०४५५	
४६	करदाता सेवा कार्यालय, खोटाङ्ग			

४७	करदाता सेवा कार्यालय, डडेल्धुरा	०९६	४१०३०५	४१०३०९
४८	करदाता सेवा कार्यालय, गल्छी, धादिङ्ग			
४९	करदाता सेवा कार्यालय, धनकुटा	०२६	५२०१४०	
५०	करदाता सेवा कार्यालय, इलाम	०२७	५२०११२	
५१	करदाता सेवा कार्यालय, इटहरी	०२५	५२१६५५	
५२	करदाता सेवा कार्यालय, उदयपुर	०३५	५२१५४१	
५३	करदाता सेवा कार्यालय, पाल्पा	०७५	५२०११७	
५४	करदाता सेवा कार्यालय, जुम्ला	०८७	५२०५५२	
५५	करदाता सेवा कार्यालय, कावासोती, नवलपरासी पूर्व	०७८	५४०५०१	
५६	करदाता सेवा कार्यालय, बर्दिबास	०४४	५५०४६९	
५७	करदाता सेवा कार्यालय, गौर, रौतहट	०५५	५२१४२९	
५८	करदाता सेवा कार्यालय, फिदिम, पाँचथर	०२४	५२११३१	
५९	करदाता सेवा कार्यालय, खाँदवारी, संखुवासभा	०२९	५६०८१७	

(ड) भन्सार विभाग र अन्तर्गतका कार्यालयहरूको टेलिफोन र फ्याक्स नम्बरहरू :

सि.नं.	विभाग/ कार्यालयको नाम	कोड नं	टेलिफोन नं.	फ्याक्स नं.
१	भन्सार विभाग	०१	४२५९७९३	४२५९८०८
२	ओलाङ्चुङ्गोला भन्सार, ताप्लेजुङ्ग	०२७	५५०००४	५५०००४
३	पशुपतिनगर भन्सार	०२७	५५०००४	५५०००४
४	मेची भन्सार	०२३	५६२०३४	५६२००४
५	भद्रपुर भन्सार, भद्रपुर			
६	विराटनगर भन्सार	०२१	४३५८४३	४३६२९७
७	किमाथाङ्गा भन्सार, संखुवासभा			
८	सुनसरी भन्सार	०२५	४६००३०	४६००३०
९	राजविराज भन्सार	०३१	५२०१९६	५२०१९६
१०	सिराहा भन्सार	०३३	५२०३२२	५२०१५६
११	जनकपुर भन्सार	०४१	५२०१६६	५२०८५०
१२	जलेश्वर भन्सार	०४४	५२०२०२	५२०२०२
१३	सर्लाही भन्सार	०४६	५२०१५४	५२०१५४
१४	गौर भन्सार	०५५	५२०११०	५२०२२०
१५	वीरगंज भन्सार	०५१	५२२२२०	५२८७००
१६	सुर्खवा बन्दरगाह भन्सार	०५१	६२११६२	५३३३२२
१७	लार्के भन्सार, गोरखा			
१८	मुस्ताङ्ग भन्सार, नेचुङ्ग			
१९	महेशपुर भन्सार, नवलपरासी			
२०	भैरहवा भन्सार	०७१	५२०१२४	५२०८३४
२१	सुठौली भन्सार, कपिलवस्तु			
२२	कृष्णनगर भन्सार	०७६	५२००३०	५२००७३
२३	कोइलावास भन्सार	०७६	५२००३०	५२००७३
२४	नेपालगन्ज भन्सार	०८१	५२०२७९	५२०२७६
२५	राजापुर भन्सार	०८४	४२०९३३	४६०१५०
२६	मुगु भन्सार, मुगु			
२७	यारिनाका भन्सार, हुम्ला			

सि.नं.	विभाग/ कार्यालयको नाम	कोड नं	टेलिफोन नं.	फ्याक्स नं.
२८	सती भन्सार, कैलाली			
२९	कैलाली भन्सार	०९१	५२११४२	५२११४२
३०	कंचनपुर भन्सार	०९९	५२१२३६	५२२३१४
३१	महाकाली भन्सार	०९५	६९०८६३	६९०८६३
३२	लामाबगर भन्सार कार्यालय, दोलखा			
३३	तातोपानी भन्सार	०११	४८०१३१	४८०१३४
३४	त्रि.वि.स्थल भन्सार	०१	४४७०११०	४४७४४२६
३५	भन्सार जाँचपास परीक्षण	०१	४४६२३८१	४४६२३८५
३६	रसुवा भन्सार	०१०	६७०१८२	

(च) मन्त्रालय अन्तर्गतका विभिन्न निकायहरुको टेलिफोन र फ्याक्स नम्बरहरु :

सि.नं.	विभाग/कार्यालयको नाम	टेलिफोन नं.	फ्याक्स नं.
१	नेपाल राष्ट्र बैंक (केन्द्रिय कार्यालय)	४४१०३८६	४४१०१५९
२	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	४२५२५९५	४२५२९३१
३	कृषि विकास बैंक (केन्द्रिय कार्यालय)	४२६२६९०	४२६२९२९
४	ऋण असुली पुनरावेदन न्यायाधिकरण	४२२४८९१	४२२४९११
५	ऋण असुली न्यायाधिकरण	४४४१४१९	४४४१४१८
६	नागरिक लगानी कोष	४७८५७८४	४७८४९४५
७	बीमा समिति	४८११०५७	४८१०४९०
८	राष्ट्रिय बीमा संस्थान	४२६२५२०	४२६२६१०
९	कर्मचारी सञ्चय कोष	५०१०१६५	५०१०२३०
१०	साना किसान विकास बैंक (वित्तीय संस्थान)	४१११८२८	४१११९०१
११	निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण निगम	४४२१२४१	४४१०१२७
१२	धितोपत्र बोर्ड	५५४१०५७	५५४१०५८
१३	नेपाल स्टक एक्सचेन्ज	४२५०७३५	४२६२५३८
१४	राष्ट्रिय बीमा कम्पनी लिमिटेड	४२५८८६६	४२५८७२१